

[Finansministeren.]

idet der ved forskellige Love er etableret en Række særlige Udlaansadministrationer. Som Situationen foreligger nu, må man derfor tage Stilling til, i hvilket Omfang og eventuelt under hvilken Form disse særlige Udlaansadministrationer bør inddrages under en centraliseret Udlaansadministration.

Finansministeriet har allerede i længere Tid haft Opmærksomheden henvendt paa det nævnte Spørgsmaal, og naar man gennem de Forhandlinger, der for Tiden føres, naar frem til en praktisk Løsning af Spørgsmaalet, vil Rigsdagen faa Lejlighed til ogsaa at tage Stilling hertil.

Det ærede Medlem Hr. Duborg vilde have afskrevet 70 Mill. Kr. Privatbancaktier, ligesom han ønskede Statens Nettoformue stærkt reduceret. Jeg kan ikke følge ham paa disse Omraader, selv om jeg tidligere har været stillet over for samme Spørgsmaal.

Endelig ønskede det ærede Medlem et større Personale til Hovedrevisoraterne, men da Administrationen ikke over for mig har fremsat Ønske herom, tør jeg gaa ud fra, at man foreløbig har Arbejdskraft nok. Jeg vil da ogsaa advare imod, at man gør Hovedrevisoraterne alt for omfattende; ogsaa her bør man lære at skelne mellem det væsentlige og det mindre betydningsfulde.

Det ærede Medlem Hr. Edvard Sørensen har omtalt de af Staten ydede Haandværkerlaan og har bl. a. nævnt, at Haandværkerne i Hjørring og Aalborg Amter, senere støttet af Haandværkere i mange andre af Landets Amter, har henvendt sig til Regering og Rigsdag om Udsættelse af Tilbagebetaling af disse Laan. Det ærede Medlem har fundet Aarsagerne til en saadan Henvendelse ubetinget-berettigede og støtter den. Jeg skal i Anledning af disse Bemærkninger og tillige som Følge af den Omtale, disse Forhold har været Genstand for i Dagspressen, give nogle Oplysninger om Statens Stilling over for disse Haandværkerlaan.

Disse Laan er, som ærede Medlemmer vil vide, ydet i Henhold til Lov af 4. Februar 1933, hvorved der blev stillet en Bevilling paa 5 Mill. Kr. til Raadighed for Staten. Ved en Lov af 16. December 1933 blev de 5 Mill. Kr. forhøjet til 8½ Mill. Kr. Laanene skulde være rente- og afdragsfri i 2 Aar efter Udbetalingen og derefter forrentes fra den førstkommende Termin med 4½ pCt. og tilbagebetales i Løbet af 10 Aar med $\frac{1}{20}$ i hver Termin. Det samlede Udlaan udgjorde ca. 8½ Mill. Kr., og Antallet

af Laantagere var oprindelig 15 900. Inden Tilbagebetalingen skulde begynde i Juni Termin i Aar, var der paa Grund af Forrentningsophævelse, Omprioritering af pantsatte Ejendomme etc. tilbagebetalt saa stort et Beløb, at der nu kun er ca. 15 200 Laantagere tilbage med en samlet Skyld til Statskassen paa ca. 8 Mill. Kr. Ca. Halvdelen af Laantagerne skulde begynde Tilbagebetalingen i Juni Termin i Aar, Resten 11. December Termin i Aar, og for de flestes Vedkommende bestaar Terminsydelsen i et Afdrag paa 30 Kr. og et Rentebeløb paa 13½ Kr.

I Tiden omkring Juni Termin d. A., da som nævnt Betalingen af første Ydelse var aktuel for omtrent Halvdelen af Laantagerne, indkom der til Regeringen en Række Henvendelser fra forskellige Sammenlutninger af Debitorer, hvori der fremsattes Ønske om en almindelig Eftergivelse eller i hvert Fald en Henstandsordning for alle Laantagere, idet man henviste til de økonomiske Vanskeligheder for handlende og Haandværkere og hævdede, at disse Vanskeligheder var mindst lige saa store nu, som de var, dengang Laanet blev ydet.

En saadan almindelig Indrømmelse af Fritagelse for Tilbagebetaling eller Udsættelse af Forrentning og Afdrag kan ikke gives efter den bestaaende Lov, og Regeringen har ikke ment, det vilde være rigtigt at gaa til Rigsdagen med Forslag om en generel Ordning af disse Forhold. Aarsagen hertil er den, at de samme Grunde, som er fremført fra Laantagere for disse Laan, kan fremføres med lignende Styrke fra en Række andre af Statskassens mange Laantagere om hel eller delvis Eftergivelse af Laan fra Staten. Jeg skal kun nævne Haandværkere og mindre industridrivende, som har Laan af Stats-Laanefonden til Anskaffelse af Maskiner og Driftsmidler, Fiskere, som har Statslaan, Laantagere af Byggelaan til Boliger, som er opført til Priser, der ligger højere end nu, og Statshusmænd, som paa Grund af Landbrugets vanskelige Forhold befinder sig i en lignende Situation som Haandværkerne. Det er jo meget betydelige Summer, Statens Udlaan udgør. Det drejer sig om Hundreder af Millioner, og for et meget betydeligt Antal, ja, vel nok for de fleste af disse Laantagere, gælder det, at der kan være Vanskeligheder med Hensyn til Terminsydelsernes Præstering.

Regeringen stillede sig derfor paa det Standpunkt over for disse Henvendelser, at en samlet almindelig Ordning af Gældsforholdet var man ikke i Stand til at foretage, men man erklærede sig samtidig villig